

GOSPODARSKE DRUŽBE

Vaje 7

Kapitalske družbe

- Družba z omejeno odgovornostjo
  - Delniška družba
  - Komanditna delniška družba
-

Družba z omejeno odgovornostjo

Združuje pozitivne lastnosti kapitalskih in osebnih družb (enostavna oblika + omejitev odgovornosti)

- **Ustanovitev:** max 50 družbenikov, družbena pogodba, vpis v sodni register
  - **Osnovni kapital:** 2,1 mio, predlog zakona – 7500€ (cca 1,8 mio), vložki so mnogokratniki 14.000 sit.
  - **Vložki** so lahko denarni in stvarni (premičnine, nepremičnine, pravice), vendar mora 1/3 predstavljati kapital.
  - **Razmerja med družbeniki** – poslovni deleži
  - **Delitev dobička in izgube** – sorazmerno s poslovnimi deleži
  - **Odgovornost** – samo premoženje družbe!
  - **Pravice družbenikov:**
    - Premoženske (udeležba na dobičku, likvidacijski delež..)
    - Članske (upravljanje, nadzor, izključitev drugega družbenika...)
-

Družba z omejeno odgovornostjo

- **Upravljanje** (vodenje poslov in odločanje)
    - **Skupščina** (najvišji organ, vsi družbeniki, 14.000 sit = 1 glas, razen izjemoma se odloča z navadno večino)
    - **Poslovodja (direktor)** obvezen organ d.o.o., ki vodi posle, in zastopa družbo, lahko je družbenik, lahko 3. oseba.
    - **Nadzorni svet** – neobvezen – uporabljajo se pravila delniške družbe
  - **Firma:** dodatne sestavine + dejavnost + d.o.o.
    - EUROGRADING GRADBENIŠTVO D.O.O.
    - EUROGRADING D.O.O.
-

Enoosebna d.o.o.

V preteklosti nedopustna, zato so se ustanovljale družbe, kjer je bilo družbenikov več, vendar je imel večinski delež eden, ostali so bili "slamnati možje". Danes je dopustna. (vmesna oblika med s.p. ter d.o.o.)

- ❑ **Nastanek:** akt o ustanovitvi + sodni register
  - ❑ **Vložki in kapital:** enako kot d.o.o.
  - ❑ **Odgovornost:** enako kot d.o.o.
  - ❑ **Odločanje:** s sklepi (knjiga sklepov)
  - ❑ **Zastopanje in vodenje poslov:** družbenik samostojno oz. imenuje poslovodjo
-

Delniška družba

- ❑ Osnovni kapital razdeljen na delnice
  - ❑ Odgovornost – samo premoženje družbe
  - ❑ Ustanovitev:
    - Normativni sistem(kdor izpolnjuje pogoje, lahko ustanovi)
    - Ena ali več fizičnih oz. pravnih oseb
    - Minimalni kapital: 6.000.000 sit
    - 2 načina ustanovitve:
      - Sočasna ali simultana ustanovitev
      - Postopna ali sukcesivna ustanovitev
-

Delniška družba

- Sočasna/simultana ustanovitev
    - ustanovitelji sprejmejo statut in sami prevzamejo vse delnice
    - ustanovitelji sami zberejo ves osnovni kapital
  - Postopna/sukcesivna ustanovitev
    - ustanovitelji zagotovijo samo del osnovnega kapitala
    - Preostali del – bodoči delničarji
    - Ustanovitev je neuspešna, če se ne prodajo vse delnice!
-

Delniška družba

□ Potek sukcesivne ustanovitve

- 1) **Prevzem delnic:** ustanovitelji sprejmejo statut, objavijo prospekt in prevzamejo del delnic
- 2) **Vpis delnic:** preostali del delnic se postopno vpisuje na podlagi prospekta (prospekt = oglas z vabilom k javnemu vpisu delnic). Ustanovitev odvisna od uspešnosti prospekta!
- 3) **Pridobitev delnic:** če je vpisovanje delnic uspešno, sledi razdelitev delnic – pride do dejanskega prevzema vseh delnic, skliče se ustanovna skupščina, kjer se proglasi ustanovitev

Sledi vpis v sodni register

Delniška družba

- Osnovni kapital d.d.
    - *število delnic x nominalni znesek delnice*
    - **minimalni znesek osnovnega kapitala** je 6,000.000 SIT

  - Premoženje d.d.
    - samo **družba** je **lastnik premoženja**
    - Sestavljajo: denar, stvari in pravice
    - Samo na začetku identično z os. kapitalom
-

Delniška družba

□ DELNICA

- alikvotni del kapitala
  - predstavlja tisti **delni znesek, na katere je razdeljen osnovni kapital**
  - nominalni znesek (znesek, ki je napisan na delnici) je 1.000 SIT ali njegov večkratnik
  - **aliquotni delež** = nominalna vrednost delnice/vrednost osnovnega kapitala
  - **SISTEM DELNIC**
    - **per value shares**: vrednost delnice kot alikvotnega dela osnovnega kapitala, je zapisana v znesku, tako je pri nas
    - **non per value shares**: vrednost delnice kot alikvotnega dela osnovnega kapitala, je zapisana v odstotku
  - za ustanovitev D.D. je **nujno, da so vse delnice vpisane**
  - Glavna obveznost delničarjev: plačilo vpisanih delnic
-

Delniška družba

■ Vrste delnic

■ Po formalnem kriteriju:

- imenske
- prinosniške

■ Po vsebinskem kriteriju

- navadne
- prednostne

■ Način izdaje

- Materializirane (vred. Papir)
  - Nematerializirane (Centralni register vrednostnih papirjev – vodi ga Klirinško depotna družba, d.d.)
-

Delniška družba

□ Delnica kot skupek pravic in dolžnosti delničarja

■ Premoženske pravice

- pravica do dividende
- pravica do likvidacijskega deleža
- pravica do prednostnega nakupa novih delnic

■ Upravljske pravice

- glasovalna pravica
- pravica do nadzora nad poslovanjem družbe
- pravica do informacij
- pravica do izpodbijanja sklepov oz. ukrepov organov družbe

■ Dolžnosti

- glavna obveznost: obveznost delničarja do plačila vseh vpisanih delnic
  - dodatne obveznosti: so fakultativne, določi jih statut
-

Delniška družba

□ Upravljanje

- Skupščina
    - Sestavljajo jo vsi delničarji (pravilo: **1 delnica = 1 glas**)
    - Odloča o delitvi dobička, statusnih spremembah, letnem poročilu, imenovanju revizorja in **imenuje člane NS**
  - Nadzorni svet
    - Obvezen samo pri večjih d.d. (261. člen ZGD)
    - Najmanj 3 člani
    - Nadzorstvena funkcija in **imenuje in odpokliče upravo**
  - Uprava = strokoven organ, ki vodi družbo
    - Vodi posle in zastopa družbo
-

Komanditna delniška družba

- Najmanj en družbenik *komplementar*
  - ostali družbeniki, ki imajo delež v osnovnem kapitalu, pa za obveznosti družbe ne odgovarjajo (komanditni delničarji)
  - Ustanovitev:
    - Samo
    - s sprejetjem statuta, ki ga mora sprejeti vsaj 5 oseb (*1 komplementar, 4 komanditni delničarji*)
-

Komanditna delniška družba

- *Upravljanje*

- **obvezni organi**

- *Komplementarji* imajo status **uprave**
    - **Skupščina**: vsi komanditi delničarji
    - **Nadzorni svet**: je obvezen, če K.D.D. izpolnjuje z zakonom določene pogoje ali če določa statut

- **fakultativni organ**

- **odbor komanditnih delničarjev**: sestavljajo ga predstavniki k. delničarjev z namenom varovanja njihovih interesov
-

Gospodarsko interesno združenje

- ❑ Namen GIZ: olajševane in pospeševanje pridobitne dejavnost svojih članov ter izboljševati in povečevati rezultate te dejavnosti
  - ❑ posebna atipična oblika osebne družbe
  - ❑ ne sme ustvarjati lastnega dobička
  - ❑ ima status pravne osebe, ki ga pridobi z vpisom v sodni register
-

Gospodarsko interesno združenje

- Ustanovitev in organizacija
    - **več fizičnih ali pravnih oseb**
    - **ni potreben osnovni kapital**
    - ne more prevzeti vodstva nad posameznim podjetjem, ne sme imeti kapitalskih deležev v posamezni članici
    - ne more biti član G.I.Z.
  - Upravljanje
    - skupščina: je pristojna za sprejemanje vseh bistvenih odločitev
    - uprava: zastopa in vodi vodi posle, organizira delo GIZ
    - nadzor nad poslovanjem G.I.Z. opravljajo revizorji
  - Odgovornost za obveznosti
    - kot pravna oseba G.I.Z. odgovarja za obveznosti z vsem svojim premoženjem
    - subsidiarno in solidarno so za obveznosti G.I.Z. odgovorne njegove članice, ne glede na čas pristopa
-

Koncerni (povezane družbe)

- Pravno samostojne družbe, ki so v medsebojnem razmerju zaradi uresničevanja skupnih ciljev
  - Koncern je povezovanje obvladujoče družbe in odvisnih družb pod enotnim vodstvom obvladujoče družbe
-

Koncerni (povezane družbe)

□ Značilnosti koncernov:

- Povezava pravno samostojnih družb
  - Zasledovanje gospodarskih ciljev
  - Skupno upravljanje in vodstvo
  - Odločujoči vpliv obvladujoče družbe (bistveno!)
-
- Zaradi odnosa odvisnosti in obvladovanja odvisna družba ne more svobodno oblikovati svoje volje!
-

Koncerni (povezane družbe)

Vrste povezanih družb

■ Povezane družbe z enotnim vodstvom (koncern):

- Dejanski koncern (koncern s kapitalsko udeležbo)
- Pogodbeni koncern (k. z razmerjem podrejenosti)
- Koncern z razmerjem enakosti

■ Vzajemno kapitalsko povezane družbe

- Povezane družbe, ki niso v razmerju podrejenosti in nimajo enotnega vodstva, ampak so povezane tako, da vsaki družbi pripada več kot 25% delnic druge družbe

■ Podjetniške pogodbe

Koncerni (povezane družbe)

■ Vključene družbe

- So oblika koncerna, v katerem obvladujoči družbi (glavni družbi) pripada 95% vseh delnic odvisne družbe (vključene družbe) – najmočnejša oblika koncernske povezave

■ Holding družba

- Koncern v katerem se družba z večinskim deležem ukvarja:
    - z ustanavljanjem
    - s financiranjem
    - z upravljanjem družb v večinski lasti
-